

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, nočice, poslagi, preklicji, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 30 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 500 po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 480—
polletno 240—
3 mesečno 120—
1 40—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoštno frankovane.
Rokopisov se ne vrata.

Današnja številka velja 2 kroni.

Poštnina plačana v gotovini.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc:

Beseda o našem kazenskem zakonodajstvu.

Vsak narod ima tako vlado in take poslance, kakor jih zasluži. Ljudski zastopniki, poslanci, so zakonotvorci, od njih odvisi vlada in zakonodajstvo. Naš narod bi moral imeti izvrstno zakonodajstvo, ako bi bili poslanci na višku svoje naloge. Preiskujemo naše zakonodajstvo, da vidimo v tem ogledalu naše zakonotvorce. Premotriti hočemo nekaj zakonov, ki se tičejo kazenskega prava, prava, ki zadene vse sloje naroda in jih naj iznervira. Ozirali se bomo le na slovenske pravne razmere. V državi Srbov, Hrvatov in Slovencev z ustavno garantirano enakopravnostjo vseh treh plemen naroda imamo to pravico.

Kmalu po prevratu je prišla razširitev poglavja 9. in 10. srbskega kazenskega zakonika na vso našo kraljevino. Da je bilo potreba napraviti konec pravnim predpisom, ki so štiti avstrijsko vladarstvo in Habsburgovce, o tem ni dvomil nihče. Ali izvedba je bila sila nesrečna. Namesto, da bi se zakoni raznih pokrajin novelizirali, kakor se je storilo to že v češko-slovaški republiki, se je poseglo po dekretu o razširitvi veljavnosti srbskega kazenskega zakonika na druge pokrajine, čegar nemodernost je evidentna. Višek nerodnosti pa je tičal v tem, da se ni povedalo, kateri splošni predpisi — ali srbski ali avstrijski — naj veljajo pri uporabi poglavja 9. in 10. Poleg tega se je s to razširitvijo ustanovalo za neke vsakdanje delikte, na primer razžalitve uradnih oseb v službi, da spadajo kot pregreški pred senat četverih sodnikov, dočim so bili dotlej le prestopki, katere je sodil sodnik poedinec pri okrajnih sodiščih. Prav nobene potrebe ni bilo za tako obremenitev naših zbornih sodišč, še manj pa je bilo umestno za take bagatelne delikte povzročati strankam novih potov in stroškov.

Drugi primer: Z zakonom o ustanovitvi ljubljanskega vseučilišča se je preneslo tudi vse postranske uredbe, ki veljajo za beograjsko univerzo, na naše razmere. Tako se je dejalo, da naj bo za prestopke iz 3. dela srbskega kazenskega zakonika kompetentno univerzitetno sodišče, ne pa navadno okrajno sodišče. Srbski kazenski zakonik pa pri nas ni bil razglašen,

niti niso tista določila, ki naj povzročijo prenačanje kompetence, našim sodiščem obnarodovana. Vse to daje kaos, ki je baš tako nerazveseljiv kot nepotreben.

Tretji primer nekritično stvarjenega zakona je volilni zakon za ustavotvorno skupščino. Uvedel je popularno obtožbo, to je ne le državni pravdnik, ampak vsak volilec sme obtožiti koga, ki je kršil volilni zakon, pred sodiščem. Dasi ideja ni slaba, za demokratično državo celo zdrava, je izvedba te ideje za naše pravne razmere skoro nemogoča. In res je praksa prešla preko tega novega inštrumenta za varstvo volilne svobode molče na dnevi red. Tega bi ne bilo, ako bi se dalo zdravi ideji podlagi, ki bi se ujela z našim kazenskopravnim redom, desetkrat modernejšim od srbskega.

Vidovdanska ustava! Prepovedala je za čisto politične delikte smrtne kazni, a že v drugem odstavku istega določila je napravila izjemo, ki kaže, da šteje ustava med čisto politične delikte tudi take, katere vseobče po teoriji smatramo za relativne politične delikte. To je za naše pravne razmere združeno s komplikacijami, ker moramo vprašati porotnike, ali smatrajo delikt za čisto političen, a za taka vprašanja naš kazenskopravni red ni urejen. Pri določitvi kazni za čisto politične delikte, ki naj stopi namesto smrtne kazni, pa je spet križ, ker kazenskega določila v naših zakonih ni, vsaka analogija pa je po vidovdanski ustavi sami izključena. — Ustava je uvedla izjemo — zoper hišno raziskavo, ki jo odredi dohodarstveno sodišče, na jo odredi dohodarstveno sodišče, na zborni (dež. ali okrajno) sodni roto za tiskovne pravde, a v resnici je ni odpravila, ker besedilo ustave za naše pravosodne razmere poroto kot redno sodišče našega kazenskopravnega reda naravnost potrjuje. Merodajen je zakon po svoji vsebini, ne pa volja zakonodajalčeva.

Zakon o redu in radu je najhujši primer nekritičnega postopanja zakonotvorcev. Ne spuščam se v razmotrivanje njegove umestnosti, ker nisem političar; hočem pokazati le nekaj tehničnih hib, ki pogoršajo naše pravosodne razmere. Navzlic temu, da vidovdan-

ska ustava prepoveduje ustanovitve smrtne kazni za čisto politične delikte, ta nesrečni zakon določa smrtne kazni celo za nedolžne nad 18. letom, če so storili delikt po čl. 1. tega zakona, dasi so to gotovo čisto politični delikti! Da taka, v navadnem zakonu odredena kazni sodnikov ne more vezati, ker so dolžni ustavo spoštovati, leži na dani! Zakon o redu in radu je naše notepuhe, piñance in vlačuge pomenitnih zločincev. Doslej so jih sodili — in to rav zadovoljivo — na okrajnih sodiščih sodniki poedinci. Sedaj pa je treba potepuha, katerega je ujel orožnik, recimo, v Kranjski gori, privedi k deželnemu sodišču v Ljubljano, da se tam počaka s to zadevo državni pravdnik, ki naj vložijo formalno obtožnico, in pa senat štirih sodnikov — ampak kazni, ki jo smejo diktirati, je pa lajša od prejšnjega! Beračenje pa ostane po starih avstrijskih predpisih — prestopki. Ali se je vse te posledice premislilo? — Oddajo v prisilno delavnico pri pregreških potepuštva naj uredi minister pravde, pri prestopku beračenja pa ostane predpis, da pripade delo krogu pokrajinske vlade, ki je podrejena ministrstvu za notranje stvari. — Mimogrede omenimo: Kje je sedaj naša prisilna delavnica, katero so naši kratkovidneži ukinili v času, ko je bila najbolj potrebna? Zakon jo je predvideval prej, predvideva jo izrecno zakon o redu in radu, zahteva jo teorija, zakonodavni odsek ministrstva pravde jo ima v programu, — vpostavite jo!

Kakor se križajo določila zakona o redu in radu z doslednejšimi našimi zakoni glede potepuštva, da si bodo sodniki vseh inštanca glavo ubijali, kaj je izmenjano, kaj ne, isto velja za predpise o delikatih, povzročenih z razstrelilnimi snovmi. Za ves zakon o redu in radu pa velja še posebej, da največ njegovih deliktov mora po naših kazenskopravnih predpisih vsled dražinskih kazni spadati pred poroto. Če veli zakon o redu in radu, da naj se njegovi delikti obravnavajo pred vsemi drugimi, je to le plosk po vodil Porote se ne da kar tako sklicati. Vse, kar prinaša zakon o redu in radu glede takozvanih deliktov, je pri nas nevpotrebno. Prosta citacija zakonitih določil srbskega zakona o štampi ne šteje nič! Naknadno obnarodovanje tiskovnega zakona za Srbijo pa bi bilo za nas odveč, ker imamo vse tisto, kar je hotel zakon o redu in radu uvesti, mi

že bolje odredeno po naših doslednejših zakonih. — Čisto se je spet pozabilo — kakor že ob času razširitve poglavja 9. in 10. srbskega kazenskega zakona — na vprašanje: kaj je pravo, če konkurirajo delikti po avstrijskih in srbskih kazensko-pravnih predpisih — pri eni razsodbi? — Zato se je na uvedla pristojba zoper odloke upravnih oblastev, okrajnih glavarstev — na zborni (deželni in okrajni) sodišča, ne da bi se povedalo, kako naj se to vrši. — ne da bi se oziralo na to, da je pri nas sodna in upravna organizacija strogo ločena!

Pobližje razpravljanje o vseh teh kriminalnih zakonih si pridržujem za strokovno časopisje v Ljubljani in Beogradu. Svetoval bi, da bi se strokovni krogi drugih pravnih panog takisto podali na kritič-

no polje in pokazali na napake, ki so se zgodile. Ni dobro, da se k vsemu molči! Od naših državnih separatistov me loči brezdanji prepričanje, da ni vse v redu z našim zakonodajstvom. Errando discimus! Zakoni morajo biti na višku, oni naj imajo le eno vodilno idejo: kako državo podpreti v njenem življenju! Veliko preveč je partizanskega patriotizma, veliko premalo državnega patriotizma! — Kdor ustvarja zakone, ki niti tehnično niso brezhibni, ta daje našim klevetnikom zunan in znotraj državnih mej potuho, on škoduje ugledu naše države, namesto da bi ji koristil. Če sodijo izven naše države naš narod po njegovih zakonih in zakonotvorcih, kakšna bo usoda?!

Zborovanje delegatov pokrajinskih zvez državnih službenikov.

— Beograd, 2. okt. (Izv.) Dne 30. septembra so se sestali v Beogradu zastopniki vseh pokrajinskih strokovnih organizacij državnih službenikov. Na predkonferenci v kavarni „Moskva“ se je ugotovilo, da načrt zakona o novi službeni pragmatiki v načelih odgovarja zahtevam javnih namestencev ter naj služi za podlago nadaljnjih razprav. Sejo je vodil predsednik srbskega združenja činovnikov i poslužitelja prof. Andonović. Na predlog predsednika slovenske Osrednje zveze, posl. Jožefa Reismanerja se je sklenilo, naj se za naslednji dan določi zborovanje omeji predvsem na načelno debato. Uvrstitev posameznih strokovnih plačilne kategorije (I.—VI.) se določi s posebnimi pravilniki, ki jih izvrši resortna ministrstva. Za uslužbenice, ki v razmerju s svojo predizobrazbo niso kvalificirani za službo višje kategorije (V.—III.), a jo vendarle vrše z odličnim uspehom, naj bo dana možnost, da napredujejo na le avtomatično v dotični kategoriji, nego prestopijo tudi v prvo višjo plačilno stopnjo naslednje višje kategorije. Pokojnine se odmerijo vpojojemcem navno po načelih novega zakona.

— Beograd, 2. okt. (Izv.) Na zborovanju v občinski dvorani pod predsedstvom Andonovića se je po referatu prof. Katunarica (Split) izvolil pečlanski odbor, ki sestavi pravilnik Centralnega saveza za vso državo. Sprejeta je bila resolucija profesorja Reismanerja glede revizije vseh dosedanjih, gromote vprašanja državnih uslužbencev tičečih se uredeb, draginskih doklad in dnevnice. Resolucija se izroči zakonodajnemu odseku, ki ima sejo v četrtek.

— Beograd, 2. okt. (Izv.) Slovensko Osrednjo Zvezo javnih namestencev

cev zastopajo predsednik prof. Reismaner, podpredsednik Česnik, tajnik Bekš in za štaterske državne uslužbenice Meglič. Tukaj so tudi zastopniki strokovnih organizacij Spende za zemljeknjižnike. Schildenfeld za pisarniške uradnike in oficijante, Pečjak za nižje ter Urbančić, Ulepić in Ottoničar za poštno uslužbenice.

Šlepi glede uradniškega zakona.

—d Beograd, 2. oktobra. V veliki dvorani občinskega odbora v Beogradu se je večer začela skupščina uradniških organizacij iz vse države, na kateri se ima izvesti ujednjenje vseh dosedaj obstoječih uradniških zvez in pretresati načrt zakona o uradnikih. Po daljši razpravi o zveznih pravilih, se je začela načelna diskusija o uradniškem zakonu, ki ga je izdelalo uradniško združenje.

Glavna načela tega zakonskega projekta se morejo v glavnem podati v nastopnem:

Vsi državljani kraljevine SHS morejo vstopiti v državno službo po zakonitih pravilih, toda osebe brez moralne kvalifikacije in one, ki proglašajo protidržavna načela, ne morejo biti državni uradniki. Vsi državni uradniki so v prvih dveh letih službe začasní, po tem času pa postanejo definitivni, ako izpolnijo potrebne pogoje.

Strokovna uradniška usposobljenost se dokazuje z državnim izpitom v vseh panogah državne službe. Po izobrazbi se uradniki delijo v nastopne kategorije:

1. služba, za katero se zahteva popolna afkultetska izobrazba z diplomom,

iz pomanjkanja zunanjih znakov razprtije ne sme sklepati, da sta zakona docela harmonizirala; prav pri obeh z visoko kulturo, kakršna sta bila Ivan Anders in njegova soproga se odigravajo take katastrofe brez hrupa in le v dušah. S tem je zdravnik samo potrdil mnenje policijskega komisarja, ki je takoj odredil najvnetejša pozvedovanja za soprogo umorjenkinim.

Ivana Andersa so našli popoldne na klopi v mestnem parku; razglav, klobuk in palico ob sebi, se je baval pravkar s tem, da si zvišuje novo cigareto. Brez odpora je sledil pozivu stražnika in mu dejal, da je že sam mislil na to, da bi šel na policijo in razložil dogodek. Smehljaje in najboljšo voljo je stopil v pisarno policijskega komisarja, ter ga prosil, naj ga blagovoli trenutek poslušati, ker mu hoče povedati, čemu je ženski odrezal vrat.

Prepaden je strmela komisar vanj:

»Gospod, vi torej priznavate, da ste umorili svojo ženo?«

Anders se je smehljaj: »Svojo ženo? — Ne!«

(Dalej prihod.)

K. H. Strobl:

Zla nuna.

Tedaj je stopil eden izmed svetovalec naprej in med tem, ko je množica od vseh strani pritisnila še bližje, je zlomil nad glavo nune belo palčko ter ji jo z izrazom studa vrgel pred noge.

Ljudstvo se je umaknilo in pustilo prazen prostor, kjer je stala nuna tik tnila; s tnila pa se je dvignil mož v rdečem plašču.

Videl sem vse posameznosti grozne eksekucije. Videl sem, kako je mož potegnil svetel, širok meč, vrgel plašč proč, kako je odpel nuni obleko, da sta postala njen beli vrat in lepo ramenje vidna, in kako jo je prisilil, da je pokleknila.

Najrajši bi bil kričal in sem bil vendar hvalečen, da so bile končno njene temne, grozeče oči obrnjene od mene stran, oči, ki so se v poslednjih minutah srepo upirale na moje skrivališče, kakor bi me bile ondi zagledale.

Zdaj je ležala njena glava na kladi, in zdaj sem videl rabljev meč v visokem vzmahu, in zdaj je siknil krvav žarek. Toda žarek ni padel na tla, ni se razpršil v posamez-

ne kapljice, nego je obvisel v zraku, kakor bi bil hipoma odrevenel, glava pa je padla s tnila in se je trkljala kakor s poslednjo energijo k smrti obsojenke naravnost v smeri k meni.

Takrat je metala množica svoje klobuke v zrak in izbruhnilo je velikansko radovanje; natančno sem videl njegove kretnice, a nisem slišal nobenega glasu. In kakor v hipnem navdihnjenju so planili vsi na truplo, ga suvali, bili in vlačili okoli, kakor bi njihovi besnosti še zmehrom ne bilo zadoščeno.

Glava pa se je med tem trkljala dalje, ne da bi izpremenila svoje smeri, proti meni ter je končno obstala tik pred mojim skrivališčem. Temne, plamteče oči so me gledale, in slišal sem besede, prve med vsem strašnim prizorom, besede iz ust glave:

»Ti se boš zle nune še spominjal!«

Nato je izginilo izpod mene vse, vrvenje množice, glava, rabelj s klado, in le rdeči srp odrevenele, ga krvavega žarka je plaval še trenutek v zeleni mesečini...

Ne preostaja nič drugega, postaviti, kakor da so naslednje jutro našli truplo sestre Ane v grobnici

v strašnem stanju. Bilo je po sunkih in udarcih razbito, vsi udje so bili polomljeni in glava je bila z gladko zarezo od trupa popolnoma odrezana.

Sumili so, da se je pripetil slučaj seksualne blaznosti. Začele so se navedene preiskave, tekoma katerih sem bil zaslisan tudi jaz. Toda pozvedovanja oblasti niso prinesla nobenega uspeha, zakaj jaz sem se čul in nisem povedal, kar sem bil videl ponoči.

Strašen zločin je zjutraj 17. julija 19... razburil vse mesto. Ko je pri inženjerju in stavbnem mojstru Ivanu Andersu službujoče dekle po opetovanem brezuspešnem trkanju na vratih spalnice svoje gospode končno okoli desetih dopoldne še enkrat potresla duri, je opazila, da so nezaklenjene ter je stopila v spalnico. Mlada gospa je ležala na postelji sredi mlake krvi. Gospoda pa ni bilo videti nikjer.

Kričaje je zbežalo dekle, krčevito je jokalo, in ko so končno s težavo spravili iz nje, kar je videla, je poslal mladi študent iz III. nadstropja, ker je bil najbolj preudaren med razburjenimi in prepade-nimi hišnimi tovariši, takoj po Rešilno družbo in policijo.

Komisija je prišla in ugotovila, da se je zgodil zločin. Mlada gospa je bila mrtva že več ur; glava ji je bila z ogromno silo od trupa gladko odrezana. Vse drugo v stanovanju je ostalo v redu le ena izmed slik v spalnici je bila sneta s stene in popolnoma razbita: okvir na majhne kose razlomljen, platno na cunje razcefrano. Nobena sled ni kazala, da bi bil morilec vdrl od zgoraj v spalnico, in služkinja je potrdila, da sta gospod in gospa odšla sinoči spat kakor navadno.

Ko so jo vprašali, je li morda v poslednji dobi opazila, da sta se Anders in gospa prepirala, je za hip pomislila in nato izjavila, da ni opazila nič drugega. Kakor da sta postajala oba nekam molčeča in da se je včasih gospa od nervoznosti kar tresla. Vzlic tej izpovedi se je moralo misliti, da je gospo Andersovo iz doslej neznanih vzrokov umoril lastni soprog ter nato pobegnil.

Opazovanja stanovalcev v hiši so se strinjala z izpovedjo služkinje, toda iz vseh teh izjav ni bilo mogoče sklepati, da bi bil med njima tako resen razkol, da bi mogel iz njega slediti tako strašen čin. Sodni zdravnik pa je izjavil, da se

Državno investicijsko posojilo.

KRALJ ALEKSANDER IN DRŽ. POSOJILO.

— Beograd, 3. okt. Današnja »Politika« javlja, da je kralj Aleksander podpisal 1,680.000 K držav. nega posojila.

DRŽ. POSOJILO PODALJŠANO — Beograd, 2. oktobra. (Izv.) Podpisovanje državnega posojila je podaljšano do 15. oktobra.

— Beograd, 2. okt. (P. B.) Ker je podpisovanje državnega posojila podaljšano do 15. oktobra, bodo vse blaginje sprejemale prijave državnih namenov do podpis 10. oktobra in plačilo do 15. oktobra. To velja tudi za vse osebe, ki prejema denar iz državnih blaginj.

DOSEDANJI USPEHI PODPISOVANJA DRŽAVNEGA POSOJILA.

— Beograd, 3. oktobra. (Izvir.) Po dosedanjih podatkih je podpisovanje državnega investicijskega posojila nepričakovano dobro uspelo. Posebno Srbija se je odli-

kovala. Srbski kmet je razumel dalekosežnost in gospodarski pomen posojila. Po dosedanjih podatkih je Srbija podpisala 93.989.600 dinarjev. Beograd sam je podpisal 61.902.500 dinarjev.

— Zagreb, 3. oktobra. (Izvir.) Tudi v Zagrebu je posojilo dobro uspelo. Sam Zagreb je podpisal 40 milijonov. Vsa Hrvatska in Slavonija 14 milijonov dinarjev.

— Beograd, 3. oktobra. (Izv.) Vojvodina je podpisala 22 milijonov državnega investicijskega posojila, Dalmacija 3.600.000 dinarjev.

FINANČNI MINISTER DEMAN. TUJE VESTI O REZULTATIH DRŽAVNEGA POSOJILA.

— Beograd, 3. oktobra. (Izvir.) Finančni minister službeno demantuje vesti beogradskih listov o dosedanjih rezultatih državnega posojila. Te vesti niso točne, ker še niso došle iz vseh krajev točna poročila o podpisih novega posojila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. oktobra 1921.

— Umeten ukaz. Ministrstvo vojne je izdalo ukaz s katerim najstrožje zabranjuje častnikom raba nemškega, italijanskega ali madžarskega jezika v zasebnem občevarjanju. Ta ukaz je naperjen proti onim oficirjem bivše avstro-ogrske armade, ki so bili sprejeti v našo vojsko, a se še vedno niso odvadili občevariti, čisto prav demonstrativno, v tujem jeziku. Tej razvadi je sedaj napravilo vojno ministrstvo energično konec, kar z zadoščenjem pozdravljamo.

— Premos kosti žrtve avstrijske justice. Danes ob 5. prepelejo z vojaškega strelišča na kolodvor smrtne ostanke dne 24. avgusta 1915 ustreljenega posestnika in gostilničarja Ivana Brenceta. Pozivamo naše narodno občinstvo, naj se pogrebnega spreveda udeleži v čim največjem številu.

— Pokrajinska uprava za mučenika Brenceta. Z ozirom na vest v listih, da bodo stroške ekshumacije, prevoza in pogreba zemeljskih ostankov dne 24. avg. 1915 na Suhem barju ustreljenega posestnika in gostilničarja Ivana Brenceta kriji sorodniki, se objavlja, da bo vse te stroške krijo predsedništvo pokrajinske uprave, ki je zastopnik sorodnikov že dalo za to primerno zagotovilo.

— V čast mučeniku Brencetu. Kakor doznavamo, se udeležijo naše uradniško korporativno pogrebe Ivana Brenceta. Vsi manifestirajmo!

— Pomoč duhovništvu. Prejeli smo in priobčujemo tole pismo: »Gospod urednik! K predmetu Pomoč duhovništvu prosim za objavo sledečih vrstic: Kot avtor vzdržujem članek v št. 216. v polnem obsegu ne glede na spremenjeno stališče Vašega lista in navzlic opazkam, priobčenim v št. 220. Zame sta globočnost in pravica pojma, na kojih dejanja ali besede posameznikov ne morejo ničesar spremeniti; zame je tudi cerkvena lastnina ustavno zajamčena; zame obstoja tudi avtonomno cerkveno pravo, ki ga mora priznati na polju notranjih verskih poslov, (čl. 12. ustave) tudi država, in to pravo ustvarjajo v istini samo papež in škofje. Zame so župniki kot vodje matričnih knjig tudi državni uradniki, ki pristadajo državi celo armado činovništva, in zame obstoja končno predzadnji odstavek člena 12. ustave, po katerem se morajo izdatki države za verozakonske svrhe deliti sorazmerno med posamezna veroizpovedanja. Odrskati državno pomoč ravno našemu delu katoliškega duhovništva, je tedaj protustavno.«

Dr. Rado Kušci.

— Pomoč, slaba informacija ali sistem? »Pobeda« piše: časopis se javili imenovanje zadrškega državnega pravdnika Rubellija za namestnika najvišjega državnega obtožitelja pri vrhovnem sodišču v Zagrebu. Ako nas ne varajo vsi znaki, je deloval za to imenovanje bivši avstrijski državni pravdnik, sedaj načelnik v našem pravosodnem ministrstvu, dr. Meixner. Ministrstvo pravde naj se informira pri žrtvah avstrijske krvočolnosti v Dalmaciji, ki bodo izpovedali, kdo je g. Rubelli. Zadrski državni višji pravdnik Rubelli, predstavnik režima, ki je obdaroval pošlene Jugoslovane v Dalmaciji z ječo in vešalimi, je vrgel v koš kazenski zakon in se pokoril dunajskim naredbam. Iz prošlosti g. Rubellija samo en slučaj: Sodni svetnik Ivo Grisogona v Dubrovniku je za časa balkanskih vojn preprečil himne Srbiji in Srbom ter je prišel zaradi tega v disciplinarno preiskavo. Ob tej priliki se je izrazil g. Rubelli: Za Grisogona ni prostora med pošteniimi sodniki! V imenu morale in poštenosti, v imenu žrtav avstrijske justice zahtevamo preklic njegovega imenovanja. — Ker je ta slučaj častna zadeva vse naše poštene jugo-

slovenske javnosti se pridružujemo zahtevi dalmatinskih Jugoslovenov in apeliramo na naše narodne zastopnike da se zavzamejo za politično neomadeževanost našega vrhovnega državnega sodišča.

— Imenovanje. Za ravnatelja kr. državne gimnazije v Ljubljani je imenovan g. dr. Josip Pipenbacher.

— Sošolci, ki so maturirali 1. 1901 v Ljubljani, obhajajo dvajsetletnico mature v soboto 8. okt. t. l. Setanek se vrši ob 7. zvečer v hotelu Tivoli. V nedeljo 9. okt. izlet na Šmarjetno goro. Tovariši naj prijavijo udeležbo dr. Val. Rožiču, profesor na teh. sred. šoli.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v četrtek, dne 6. oktobra 1921 ob 15. popoldne v zborniških prostorih javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva, 2. dopolnitev zborniških odsekov, 3. predlogi glede obnov, adaptacij in odpisov v bilancah, 4. predlog na odpravo plačarine v Sloveniji in Dalmaciji, 5. predlogi, tičeči se rezerv za kritje izgub vsled dvigovanja valute, 6. personalije.

— Gremilj trgovcev v Ljubljani naznanja svojim članom sledeče: V smislu Uredbe o davku na poslovni promet objavljene v Uradnem listu št. 113 z dne 19. septembra t. l. morajo vsi trgovci od 1. oktobra dalje voditi »knjigo opravljenega prometa« in sicer protokolirani trgovci po vzoru A. neprotekolirani po vzoru C. Potrebni vzorci se dobe v glavni tobačarni in pri gospodarskem uradu finančne ravnateljstva v Ljubljani. Morebitna pojasnila dobe člani gremilja v Gremiljni pisarni Gradišče 171. Načelnik.

— Prvi absolutni vojni akademije. Dne 1. oktobra je bilo na vojni akademiji v Beogradu prvič, kar obstoji Jugoslavija, preko 200 akademikov izveščanih. Prvenstvo je odnesel Slov. Vekosl. Kolb, doma v Mokronogu na Dolenjskem. Veseli nas, da se tudi v vojni akademiji odlikujejo naši rojaki, in nadejamo se, da bodo ti mladi oficirji postali stebel našega častniškega zbora.

— Frankiranje pism na naše konzulate. Na naše konzulate v inozemstvu (v Ameriki) prihajajo čestokrat nefrankirana pisma, ker menijo nekatere naše administrativne oblasti, da so takaka pisma službena in da so zbog tega poštnine prosta. Naši konzulati pa morajo plačati za to dvojno poštnino v dolarjih, kar gotovo ni v državni prid. — Pravilnik o reguliranju prometa z devizami in valutami, ki ima veljavo izza dne 25. septembra, je objavljen v celoti v »Uradnem listu« št. 20.

— 50letnica svojega obnove slavi danes v vseh ljubljanskih krogih obse spoštovani in priljubljeni g. Ivan Vrhovec, dimnikarski mojster in hišni posestnik na Sv. Petri cesti št. 50. Imenovan je bil vedno zvest pristnik napredne misli in darežljivih rok za razna narodna društva; podporni član ljubljanskega Sokola je od njegove ustanovitve. Na mnoga leta!

— Vinsko trgatav priredi šentjakobsko napredno društvo v prid svojih javni ljudski knjižnici in svojem gledališkemu odru v soboto 8. oktobra v veliki in mali dvorani Mestnega doma. Prireditel obeta biti ena najprisernejših našega mesta v letošnji jeseni. Več na lepakih.

— Sestanek ljubljanskega učitelstva obrtnih nadaležvalnih šol se vrši na I. mestni deški ljudski šoli na Ledini v sredo dne 5. t. m. ob 6. uri zvečer. Kdor reflektira na pouk v obrtnih nadaležvalnicah v tekočem šolskem letu, naj ne manjka na tem sestanku.

— Pritožba. Pišejo nam: danes popoldne sem plačal v kavarni Slon za belo kavo in eno žemljico 7 K. dočim sem plačal v kavarni »Union« za isto stvar 5 kron. Odkod to razlika?

— Železniška nesreča. Sinoči ob pol 8. se je dogodila na postaji Grosuplje težka železniška nesreča. Vlakovodja tovarnega vlaka Rupert Ra-

dišnik je po nesrečnem naključju prišel pod osebni vlak. Zajela ga je lokomotiva in ga tako nesrečno zagrabila, da ga je dobesedno razmesarila. Vlak ga je povozil popolnoma, kolena so ga direktno raztrgala.

— Novo industrijalno podjetje. Veliko tovarno za kis ustanove ljubljanski trgovec gg. Jelačin, Lilleg in Šarabon na Viču pri Ljubljani. Osnuje se posebna družba za to podjetje in se bodo porabili prostori v takozvani Kančevi opekarni na Tržaški cesti. Svoječas se je tam že izdeloval jesi, ali v manjšem obsegu.

Sokolstvo.

— Sokol II. vabi vse člane in članice, ki sodelujejo pri cvetličnem dnevu in zabavnem večeru dne 9. t. m., k seji, ki se vrši v torek dne 4. t. m. ob 8. zvečer na realki. Vabi tudi brate in sestre Sokola I., ki so voljni žrtvovati par ur dobri stvari, da se deleže te seje, ki je zadnja v tej zadevi. Udeležba torej polnoštevilna!

— Izredni občni zbor Sokola na Jesenicah se vrši dne 9. oktobra 1921 ob pol 10. popoldne v telovadnici. — Dnevni red: 1.) Razrešitev zadeve stavbišča. 2.) Izvolitev stavbnega odbora. 3.) Dopolnilna volitev odbora.

Gledališče.

— Iz gledališke pisarne. Spremembe repertoarja v operi. V torek dne 4. oktobra t. l. ob pol 8. zvečer pojo v operi gledališču Puccinijevo »Tosca« za red D.

Kultura.

»Strup iz Judeje.«

Napisal J. S. Machar, poslovenil V. M. Zalar. Češke knjižice št. 3. Založila Umetniška propaganda. V Ljubljani 1921.

Machar je v vseh svojih delih upornik: revolucionarnost, zato ostra tendencnost je glavni znak njegovega pesništva in pisateljevanja. Na čelu moderne češke literature stoji in nadaljuje delo Havličkovo, vedno brezobziren, radikalen, sovražnik zastarelega, šablonskega. V ostro satiričnem »Božji bojovnici« in v zborniku »Tristium Vindobonae« je dal najprej duška svoji mrznosti in boli zaradi nesposobnih narodnih čeških voditeljev. Rodoljubna in politična poezija Macharja se javlja seveda le v strupeni satiri in zabavljalnih epigramih ter v baladah in romancih zgodovinskega značaja, a čisto aktualne tendence. Poje o minulosti, da bi jo sedanjosti. Machar je tudi pesnik socialnih bojev in krivic ter razkriva pobejene grobove v človeški družbi. V epu »Magdale« in zborniku »Zde by mly kvst rtze« (Tu bi morale cveteti rože) je obdeloval problem morale, ženskega srca in mučeništva čistih ženskih duš sredi brutalne vsakdanjosti. V zbirki »Golgotae« razkriva poet svoje življenjske in verske nazore; ljubi antiko, vedro helenstvo, umetniški Rim ter izraža najradikalnejše svobodomiselnost, polno mržnje do temnega reakcionarstva. Antični svet mu je bil vesel, svetel, življenja in poezije poln, današnji svet mu je zopr, ker je topo trezen, brezsrčen in duševno zasušjen. Njegov potpis »Rim« v prozi je tak, skrajno tendenčen slavospev na širokosrčno antiko in njeno umetniško razkošno življenje v silnem nasprotju z današnjo prozo in duševno omejenostjo. V to zbirko tendenčnih Macharjevih del spada tudi njegov »Strup iz Judeje«. Borba antike s krščanstvom mu je vsebina. Machar se zna čudovito živeti v čutenje in misljenje starih Grkov in Rimljanov, a zna krasno posnemati tudi dikcijo njih poetov. Citatelji se zdi, kakor bi čital prevode klasičnih grških in latinskih poetov. Svet Homerov Ovidov, Horacov in Vergilov diha iz teh Macharjevih pesnitve, veseli, objestni, cinčni, sila samozvesten, a tudi resigniran, prenešen, zato smrti zapisan svet. V samogovorih ali dnevnikih raznih rimskih imperatorjev in kroničarjev razkriva Machar filozofijo, hrenenje, cilje, trumfo in poraze velikih stoletij. Prav tako pa se zna Machar čudovito vmisli v dušo in govorico prvih in kasnejših kristijanov, fanatikov, mučnikov, v korbe raznih katoliških struj prav ta do dnova. Ko izumre zadnji papež. Čudno je, kako pri čitanju uhaia človeku misel vedno k A. Askercu. Sorodnost med poetoma je očitna. V. M. Zalar je podal prav dober, lep, gladek, tudi jezikovno bogat prevod. Globokume Macharjeve lirike in epske pesnitve, romane in balade je podal Zalar v hvaljevredni obliki. Le nekaj svobod, tudi gramatikalnih, si je dovolil, ki pa ne kvarijo dobrega vtiska v celoti. Doda je tudi petero pesnitev iz Macharjeve »Golgotae«, ki so pravi biseri Krasno delo torej odkrito priporočamo!

— Pravi Vestnik« št. 8 ima tole vsebino: Dr. Evgen Bunc: »Pridobari na pridobitnih in gospodarskih zadrugeter akcijskih družb.« — Dr. H. Tuma: »Prispevki k slovenski sodni terminologiji.« — Pravica nove vlade ne potrdi uradnika bivše vladavine.« — »Pisnetki iz tuih revit.« — »Dobitne.« — »Male vesti.« — Našim juristom tonlo priporočamo to glasilo njihovih primorskih tovarišev.

— Zelovalne za pesnikom Vazovom. Iz Sofije poročajo, da so ob smrti pesnika Ivana Vazova izšli vsi dnevniki črno obrobjeni. Mesto je bilo v črni zastavi, trgovine so bile zaprte. Kralj je položil ob pesnika na odru lep venec.

Najnovejša poročila.

KRALJA ALEKSANDRA NE ZGODA NA BULVARDU V PARIZU.

— Beograd, 3. oktobra. (Izv.) Včeraj je Pressbiro prejel iz Pariza vest agencije Havas, da je kralj Aleksander včeraj doživel malo nezgodo na bulvardu, ko se je vozil v avtomobilu. Avtomobil je trčil z nekim drugim. Avtomobil je bil poškodovan na kolesih. Druge ne, sreče ni bilo. K tej vesti pristavlja Pressbiro, da jo je treba sprejeti z veliko rezervno, ker doslej v Beogradu o tem dogodku ni prišlo nika-ko oficijelno poročilo. Kralj se je mirno odpeljal v Versailles.

POGAJANJA MED DEMOKRATI IN RADIKALCI.

— Beograd, 3. okt. (Izv.) Glavni odbor demokratske stranke, kakor tudi radikalne imata dnevno seje, na katerih se razpravlja o koaliciji obeh strank. Ker merodajni krogi pričakujejo, da se kralj Aleksander povrne okoli 10. t. m. v Beograd, bo Pašičeva vlada po parlamentarnem običaju podala formalno demisijsko, katero bo kralj sprejel, a takoj poveril Pašiču sestavo nove vlade, ki bo kralju prisegla. V tem oziru se že sedaj pojavljajo razne kombinacije. Splošno se povdarja načelo, da mora priti do popolnega sporazuma glede skupnega vladnega programa med demokrati in radikali. Demokrate odklanjajo stališče radikalcev, da bi se dosegel sporazum le glede zakonodaje. Splošno naglašajo, da se naj stvori med demokati in radikali krepka in trdna trajna zveza. V tem oziru so dobili delegatje demokratske stranke za pogajanja nova navodila. Tudi radikalni odbor je imel svojo sejo, na kateri se je razpravljalo o skupnem postopanju z demokrati.

— Beograd, 3. okt. (Izv.) Oba glavna odbora, tako demokratske kakor tudi radikalne stranke, sta sklenila da se pogajanja nadaljujejo in sta poverila Pašiču in Pribičeviću, da zaključita pogajanja. Včeraj je imel ministrski predsednik Pašič daljšo konferenco s Pribičevićem.

TRGOVSKA POGODBA Z ITALIJO.

Vprašanje baroške luke.

— d Beograd, 2. oktobra. Doznava se, da je italijanski poslanik v Beogradu grof Monzoni dobil od svoje vlade naročilo, naj utre pot za izvedbo trgovske zveze med Italijo in Jugoslavijo. V to svrhu bi imelo priti do sestanka med našim ministrskim predsednikom Pašičem in italijanskim ministrom za zunanje stvari Della Torretto. Italijanska vlada želi vsekakor na Reki vpostaviti red in je izdala naredbo redarstvu, da napravi konec fašistovskemu gospodarjenju. Obupne gospodarske razmere na Reki napravljajo vladi mnoge skrbi. Vprašanje baroške luke smatrajo v Rimu že za definitivno rešeno. Zahtevajo pa, da se vpostavi promet na progi Zagreb. To vprašanje bo glavni predmet razgovorov med Pašičem in grofom Manzonijem.

ALBANIJA IN NJE POLOŽAJ.

— d Skoplje, 2. oktobra. (P. B.) Sovražnik, ki se je te dni utrdil na postojankah Malega Kalterisa, je z dvema topovima začel bombardirati naše postojanke pri Arasu. Opazilo se je tudi, da se sovražnik nadalje utrjuje na teh postojankah, posebno na koti 950.

— d Elbasan, 2. oktobra. (P. B.) Iz Tirane so včeraj odpotovali šef generalnega štaba Rizza Paša Kolona in minister za javne zgradbe Frasori.

— d Korča, 2. oktobra. (P. B.) Tiranska vlada se neprestano poslužuje vseh vesti, da bi v inozemstvu predstavila razmere v Albaniji kot normalne in dokazala, da so spori med muslimanskimi in katoliškimi plemeni poravnani. Po deželi pošilja poslanca, ki vodijo s seboj Admi Rustana, ubijalca Esad paše in ga povsod predstavljajo kot narodnega junaka.

— Elbasan, 3. oktobra. (Izv.) Šef generalnega štaba tiranske vlade Riza paša Klonja je odpotoval v Carigrad, vojni minister pa na Dunaj.

MADŽARSKA IZPOLNI ZAhteVE ZAVEZNIKOV.

— d Budimpešta, 2. okt. (Radio Grif.) Ministrski svet je imel včeraj dolgo posvetovalno o poslednji notni veleposlaniški konferenci. V parlamentnih krogih se govori, da bo vlada točno izpolnila vse obveze mirov. pogodbe. Vsi vedo, kako velike težkoče ima vlada v sedanjih zunanji situaciji. Bivši ministrski predsednik Friedrich, ki odkrito pozivlja na odpor proti odločbam velikih sil, dela s svojo akcijo težave še večje.

TRUMBIČEV GOVOR POKOJ. NEMU SUPILU.

— Split, 3. okt. (Izvir.) Včeraj je imel dr. Trumbić velik govor o pokojnem Franu Supilu, katerega ostanki bodo v Ljubljani izmalo-

VELIKA SOKOLSKA SLAVNOST V MARIBORU.

— Maribor, 3. oktobra. (Izv.) Včerajšnji dan je bil sijajna manifestacija sokolske ideje. Skupni nastop Sokola in mariborske garnizije je krasno uspelo. Popoldne je bila na trgu Svobode veličastna parada vojaštva in Sokola. Splošno zanimanje je vzbujal nastop Sokola in Sokolci iz Sv. Lenarta. Na trgu Svobode je govoril v imenu mariborske župe brat dr. Pivko. V imenu Saveza je pozdravil brat Bajželi, povdarjajoč, da sta sedaj v svobodni državi vojak in Sokol brata. Dr. Pivko je na to razdelil darila tekm. Pred generalom Maistrom, mestnim poveljnikom Bogičevićem, dr. Sernecem, dr. Pivkom in br. Bajželijem sta nato Sokol in vojaštvo v najlepšem redu izvršila defile. Popoldne je bil skupni javni nastop v vojni realki. Nastop je bil veličasten.

KONFLIKT RADI ZAPADNE OGRSKE.

— d Pariz, 2. okt. Veleposlaniška konferenca je pod predsedstvom italijanskega veleposlanika Bonina Longra sprejela italijanski predlog po katerem se dunajska in budimpeštanska vlada vabita, naj pošljeta pooblaščenca v Rim, kjer naj bi se pod predsedstvom ital. ministra za zunanje stvari sklenil sporazum glede Zapadne Ogrske. Zastopniki medzvezniških vlad v Avstriji in na Madžarskem bodo ukrenili vse potrebno.

RAZMEJITEV Z MADŽARSKO.

— Beograd, 3. okt. (Izvir.) Budimpeštanska vest o ukinjenju razmejitenih del med našo državo in Madžarsko je tendencijozno izmisljena.

MOČNE MADŽARSKÉ ČETE V PECUHU.

— Pečuh, 3. okt. (Izvir.) V mestu se nahajajo močne madžarske čete. V mestu je sedaj nad 6000 madžarskih oficirjev. Ti oficirji vodijo propagando za restavracijo Madžarske in javno govore, da v kratkem Madžarsko zopet združi vse dežele Stefanove krone. Povsod preganjajo naše somišljenike. Po vseh vasih Baranje so volikanski letaki, ki poveličujejo kulturo Madžarske.

MADŽARSKÉ TOLPE NA ŠTADJERSKEM.

— Gradec, 3. okt. (Izvir.) Današnja »Tagespost« javlja iz Fürstentfelda, da so o polnoči v soboto udrele madžarske tolpe, 50 po številu v vas Hartbergen ter tam popolnoma oplenile posestnico Lenz. Odnesli so ji za 150.000 K razne vrednosti. Pohištvo so madžarski roparji razbili, posestnico pa zvezali. Prišlo je do krvavih bojev med roparji in avstrijskimi orožniki.

Borze.

— Zagreb, 3. oktobra. (Izv.) Devize: Praga 252—254. Berlin 193 do 198. London 885—892. Švica 4050.—, Dunaj 9.30—9.50. Pariz 1675.—, Budimpešta 34.50—35.25. New York (ček) 229—230. Valute: čsl. kruna 225, avstrijske kruna 111, nemške marke 194—202, carski rubliji 13.16, rom. lei 188, italijanske lire 9.20—9.28. — Beograd, 3. oktobra. (Izv.) Amer. dolarji 57. Devize: London 220, Pariz 410, Zeneva 990, Praga 63.70, Dunaj 2.50, Berlin 50, Milan 232.

Društvena vesti.

»Gospelno društvo krščanske ljubni sv. Vincencija Pavlanskega« ima svojo redno mesečno sejo v torek 4. okt. ob 4. pop. v Jozefinu.

— Društvo stanovanskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodna javna odborova seja v sredo dne 5. oktobra t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije. Sv. Petra cesta št. 12, pritličje, desno.

Polzvedbe.

— Izgubila se je črna usnjata donarnica, obrabljena, s srednjo svote denarja. Pošten najditelj naj jo odda v upravi »Slov. Narodac«.

— Izgubil se je ovitek s svileni črno bluzo od Velesejca do hiše »Slov. Narodac«. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi upravi »Slov. Narodac«.

Izjava.

Z ozirom na napad »Upokojence« dne 1. oktobra na mojo osebo izjavljam, da nisem mislil v »Slov. Narodac« notico, radi katere se hudeje g. Bole, in da nisem z njo tudi v nobeni zvezi. Dotično notico sem čital šele, ko je izšla v »Slov. Narodac«. Vsi napadi radi te notice na mojo osebo padajo toraj nazaj na g. Boleta. (Potrjujemo, da dotične notice ni pisal g. Mazi. — Uredništvo.) — V Ljubljani, 1. oktobra 1921. — Fran Mazi.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

in Podžani.

Kdor bi rad stare briljante prodal

Ima jih pošte doma. Plača se dobro.
Joa. Selovin-Guden, Mostni trg 13
Ljubljana. 7064

Naprodaj

takoj hotel (15 sob) v prometnem kraju
na Kranjskem s kavarno in restavracijo
in celo opremo. Dve veliki kleti, tik žele-
znice, ugodno za vinotiče. Cena kron
900.000. Naslov pod »Veritas 7065« na
upravo Slov. Naroda. 7065

Samostojna knjigovodkinja

večja popolnoma slovenskega in nem-
škega jezika kakor tudi strojeplisa in
vseh pisarniških del, **išče službo**.
Ponudbe pod »Samostojna 7050« na
upravo Slov. Naroda. 7050

Proda se smyrnska preproga

skoro popolnoma nova. Širokost pre-
proge 3 in pol metra, dolžina 4 metre.
Poizve se v **tobačni prodajalni**
Turški trg 4. 7066

Iščem mesta plačilne natakariče

Ponudbe pod »Natakariča 7053« na
upravo Slov. Naroda. 7053

Sprejme se

Imajo čevljarški pomočnik, dobra moč
za boljše novo delo. Plača od kosa čez
prvo kategorijo, ako potreba tudi stano-
vanje in hrano. Vpraša se pri g. Anton
Brecelj, Dunajska cesta 6, Ljubljana.

Hlapec

se sprejme. Oženjen s stanova-
njem, neoznjen s hrano in vso
preskrbo. Poizve se Jeranova ul.
št. 13. 7054

Kupim

300 metrov starih tračnic. Ponudbe
na Anton Steiner, Ljubljana, Je-
ranova ulica 13. 7055

Proda se

čeno dobro ohranjeno staro po-
hištvo. Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 7056

Ženitna ponudba.

Premozen trgovec in posestnik želi v
svojo žentiv znanja z značajno in im-
patično gospodsko event. vdovo v sta-
rosti od 24 do 32 let. Tajnost strogo
zajamčena. Le resne ponudbe pod »Zve-
sloba 6986« na upravo Slov. Naroda. 6986

Sprejme se izvežbana

prodajalka

v papirni in knjigotiskarski stroki.
Pismene ponudbe pod »Izvežba-
na 7« na upravo Slov. Naroda.

Prodajalniški pult

ne prevelik, že rabljen vendar še dobro
ohranjen in stajalo za šunko (Schinken-
halter) se kupi. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 7058

Sprejemem

takoj dobrega krojaškega pomočnika za
veliko in malo delo. Hrana in stanovanje
v hiši. I. N. Potočnik, Kamnik 7062

Dr. J. Staudacher

zdravnik za otroške bolezni
in praktičen zdravnik, ordi-
nira zopet od 3-4 popold.
v Murski ulici št. 8. 7061

Fina svetla spalnica

iz jesenovega lesa in kuhinska oprava
se proda. Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 7063

Trgovalski

putnik

trazi stalno nameštenje. Struka sporedna
no prednost kolonial. boja i slično.
Uveden, agilan i poznat u svim kra-
jevima Jugoslavije. Dobre preporuke.
Pismene ponude pod »Sremac 36-7060«
na upravo Slov. Naroda. 7060

Knjigovodja

z dolgoletno prakso, korespondira slo-
vensko, hrvatsko, italijansko, nemško in
francosko, bil je dolgo časa upravitelj
provincijalnega denarnega zavoda, želi
izboljšati svoj položaj. Ponudbe pod
»Zelo uporabna sila 7051« na upravo
Slov. Naroda. 7051

Naprodaj

lopa kmetijska hiša v najboljšem
stanju s pohištvo vred; 21 orlov zem-
ljišča, bukov gozd za posekanje, 2 vola,
2 kravi, 1 telica, 4 prašiči pitani, velik
sadni vrt, 550 deščic za pokrivanje strehe,
velik mrtev fundus s krmno in strojem.
Proda se takoj. Več pove lastnik Ivan
Verderber, Dürnbach št. 13,
pošta Mozeli pri Kočevju.
6976

Sprejme se takoj

200 tesačev za železniške pragove (Sve- lerje)

Podjetniki dobe pojasnila v pisarni za šumske poslove dr. Vuč-
kovića, Zagreb, Nikoličeva 14.

2 tovorna avtomobila

skoro nova, znamka Fross-Büssing, 2 in 4
tone obtežnosti, s polnogumijastim obročjem

se ceno proda.

Jugoslavenska industrija motora d. d.
Zagreb, na Kanalu broj 5. Telefon 12-18.

Razpis.

Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani razpisuje izdelovanje sledeče
službene obleke za svoje uslužbenice:

2500 komadov bluz, 2500 kom. hlač, 2500 kom. plaščev in 200 kom. suknjičev. Sukno
in podlogo, ki je potrebna samo za plašče, dostavi obratno ravnateljstvo, vse drugo izdelovatelj.
Opis obleke naj reflektanti zahtevajo od obratnega ravnateljstva v Ljubljani, oddel. III/4.

Glede mer veljajo naslednje določbe:

- A). Bluze se izdelujejo po merah, navedenih v knjižicah, ki se dostavijo.
B). Glede hlač, plaščev in suknjičev veljajo naslednje mere:
a). za hlače:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1 Cela dolžina hlač	98	100	102	104	108	110	112	115	118
2 Dolžina koraka	70	72	74	76	78	80	82	84	86
3 Širina pasa	82	84	86	88	88	90	94	100	104
4 Širina koraka	64	64	64	68	68	68	70	72	74
5 Širina na kolenu	46	46	46	48	48	48	50	50	52
6 Spodnja širina	44	44	44	46	46	46	48	48	48

Izdelati se mora k meri I, III, IV, VI, VII, in IX à 200 kom., k meri II in VIII à 400 kom.
k meri V 500 komadov hlač.

b). za plašče:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1 Hrbtina dolžina od šiva na vratniku	115	120	124	125	125	128	130	135	138
2 širina pleč	22	22	24	22	24	25	25	25	25
3 cela dolžina rokavov preko komolca	55	58	60	60	62	65	65	68	70
4 gornji obseg života	96	100	100	96	100	104	96	100	105
5 spodnji obseg života	85	88	90	90	95	100	90	95	100

Odpadajoča množina izdelkov je ista kot pri hlačah.

c). suknjiči:

mera od št. 1 je sledeča: 80, 82, 84, / 85, 85, 90, / 90, 95, 98; /
mere od št. 2 do 5 so iste kot pri plaščih;

Izdelalo se boče ad št. I, III, IV, VI, VII in IX à 20 kom.; Ad II in VIII à 25 komadov;
ad V 30 komadov suknjičev.

Reflektira se tudi na delne oferte. Zapečateni ponudbe naj se predložijo obratnemu ravn.
oddelek III/4, najpozneje do 10. oktobra t. l. dopoldne.

Ponudbi mora biti predložena izjava, da ponudniki glede cen ostanejo v besedi do 20.
X. 1921, da bode prevzeto delo izvršeno najpozneje do 20. decembra t. l., ter da pristanejo navdij,
ki se določi sporazumno pri sklepu pogodbe in jamstvo za obdržanje termina.

LJUBLJANA, dne 28. septembra 1921.

Obratno ravnateljstvo južne železnice, Ljubljana.

Letnina in tiak »Narodne tiakarnice«.

Prodasta se

dve navadni postelji s peresnicami ter
dve kompletini, skoro novi otroški po-
steljici. Naslov pove uprava Slov. Naroda.

išče se

mesečna soba

s posebnim vzhodom eventualno z oskr-
bo, ali pa manjše stanovanje z opravo
ali brez oprave proti zelo dobri najem-
nini. Ponudbe na poštini predal
št. 53. 4805

Prasne nove in rabljene

vreče (djakove)

v vsaki množini po najnižji ceni pri
FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.

Spediteljska firma

Ludovik Ševar,

vd. na Rakeku izvršuje točno in najhit-
reje vse v to stroko spadajoče posle,
tudi ocarinjenje. 2536

Dobri krojaški pomočniki:

6 za veliko delo, 4 za telovnike, 4 za
hlače, se sprejmejo v Kragujevcu. Plača
za sako od komada K 350, za telovnik
K 120, za hlače K 120. Delo stalno, na-
stop lahko takoj. — Dušan Nikolić,
Kragujevac. 7035

Ženitna ponudba!

Prileten, premožen trgovec želi znanja
z mlado deklico, katere mora biti: po-
polnoma uboga, pošena, značajna, do-
brošćna in simpatična. Prednost imajo
deželanke. Le resne ponudbe s sliko
pod »Mladost 7018« na upravo Slove-
nskega Naroda. 7018

Žrgovski pomočnik

starejša moč, dobro izvežban v
manufakturni in specerijski stroki,
zmožen samostojno voditi po-
družnico, se sprejme takoj. Če
mogoče nastop 15. oktobra. Alojz
Remic, Dravograd, Slovenija.
7067

Pozor, gostilničarji!

V najem ali od litra oddam do-
bro obiskano gosilino in mesarino poleg
državne ceste v Dobu pri Domžalah.
Zraven gostilne je tudi **močna toht-
nica**. Kdor se zanima in ima veselje
do gostilne, naj se zgasi pri podpisar-
nem **Anton Videmšek, gostilničar**
in mesar v Dobu. 7024

2000 do 3000 Kron

dobi nagrade, kdor mi preskrbi stano-
vanje za takoj ali pozneje. Pismene po-
nudbe na Sitar Ivanka, Razpotna ul. 6,
Ljubljana. 7823

Dobroga

krojaškega pomočnika

sprejme takoj Alojz Lombar, Sp. Siška,
Celovška cesta 95. 7040

Uradnik

sedaj uslužben kot vodja žage, verziran
v lesni stroki več vseh pisarniških
del, slovenskega, nemškega in italijan-
skega jezika, želi premeniti službo.
Cenjene ponudbe pod »Stalno/7043«
na uprav. Slov. Naroda. 7043

Službe išče

dobro izurjen **krojaški prikrjovala-
lec** k boljši firmi. Naslov: Koršič, Trst,
Fonderia 4. 6977

Kupim

vsako množino bukovega oglja
in bukovih drv. Ponudbe pod
»Drva« na Hotel Union. 6990

Pridna močna deklica

želi priti v kako trgovino. Ponudbe pod
»Močna deklica 6979« na upravo Slov.
Naroda. 6979

Zelje v glavicah

kupim vsako množino. Ponudbe
z najnižjo ceno pod »Zelje 6938«
na upravo Slov. Naroda. 6938

Sobarica

pomagalka alt začetnica se sprej-
me takoj v hotelu Slon, Ljub-
ljana. 6932

Sprejemem

izurjenega ključavničarskega pomočnika
kot pomagala pri montaži. Tovarna za
lepenko na Količevem pri Domžalah.
7007

Hiša

z velikim sadnim in zelenjadnim vrtom
v Laškem pri Celju se takoj proda. Po-
tasilnita pri g. Albertu Medvešek, Celje,
Glavni trg 17. 7046

Meblovano sobo

išče aktiven artiljerijski oficir, samec, po
možnosti s separanim vhodom in v bli-
žini artiljerijske vojašnice. Ponudbe pod
»137/7006« na upravo Slov. Nar. 7006

Proda se

stroj za kamnolom,
model V Škoda, za izdelovanje gra-
mo. Stroj leži v Jugoslaviji. Vprašanja
na J. Suoi, Trst, via Scorsola 302

Absolventinja

trgovskega tečaja išče mesta praktikan-
tinje v pisarni kakega podjetja ali trgo-
vine. Gre tudi na deželo. Pogoj: hrana
in stanovanje. Ponudbe pod »F. B. 7012«
na upravo Slov. Naroda. 7012

V stalno službo se sprejme:

Upravitelj za večje hotelsko podjetje.
Poslovodja za večje kavarniško obrt.
Skladničar, obenem kletar. Zahteva
se, da je reflektant zmožen (od poklica),
priden in trezen in pridejo le osebe z
letnim spricevalom v pošte. Hrana in
stanovanje dobi v hiši. Pismene donudbe
s prepisom spriceval in prilogo slike ter
zahtevno plače je poslati pod »Upravitelj,
poslovodja oziroma skladiščar 6896« na
upravo Slov. Naroda. **Vrta ženska moč**
se tudi sprejme. 6896

Hišnik

energičen, pošten, za večje po-
slojpe v Ljubljani, se sprejme tak-
koj. Plača po dogovoru. Pismene
ponudbe pod »Pošten 7027« na
upravo Slov. Naroda. 7027

Po najvišji dnevni ceni

kupuje star baker, svinec in cin,
cinaste krožnike, vrče idr. **Maks**
Wolss, prvi ljubljanski bakro-
kotlar, Novi Vodmat 189. 7010

PRODA SE

v sredo, 5. okt. ob 9. dopoldne
moška, ženska obleka, čevlji,
zlatnina in več drugih različnih
stvari v **Gajevi ulici št. 2/1**.
Ravnatelj se sprejme **dama na**
stanovanje in gospodje na
hrano. 7022

Objašnjenje k razpisu natečaja za oddajo tobačnih zalog v celi kraljevini.

(Razpis - glej »Uradni list« z dne 27. septembra 1921 št. 117.)

Gospod minister za finance je z odlokom od 10. septembra
1921 odobril, da se razpiše oddaja tobačnih zalog v celi kralje-
vini potom licitacije.

Pogodbe s sedanjimi založniki prenehajo z 31. dec. 1921.
Novi založniki prevzamejo velikoprodaje za dobo 2 let, to
je za solarno leto 1922 in 1923.

Podzaloge v Sloveniji prenehajo koncem teta 1921 v sedanji
obliki in preidejo v zadevnem rajonu kot vsopredna zaloga v
oskrb glavnega zakupca.

Zakupec glavne zaloge prevzame obvezo, da bo sedanje
podzaloge na istih mestih vzdrževal in oskrboval na svoj račun.
Za pravilno vodstvo je odgovoren nasproti monopolski oblasti in
oblasti finančne kontrole (člen 124 zakona o monopolu duvana
in člen 19 Uslovov.)

Ker velezakupec (tobačni založnik) ni vezan voditi velepro-
daje osebno, more torej staviti ponudbe na zakup zalog v več
rajonih odnosno za zaloge v različnih pokrajinah. Ponudbe (oferti)
pa se morajo vložiti za vsako glavno zalogo posebej. (Člen 3 in
5 Uslovov.)

Za glavne zaloge in s temi združene podzaloge ostane še
nadalje dosedajna razmestitev. Založne trafike ostanejo i v bodoče
spojene s podzalogami. (Čl. 26 Uslovov in čl. 131 zakona o mo-
nopolu duvana.)

Založniki v Sloveniji prejemale tobačne fabrikate iz glavnega
skladišča gotove robe v tobačni tovarni v Ljubljani.

Glede vračanje vrče in plačila zabojev v novi zakupni periodi
se obrača pozornost interesentov na čl. 19. uslovov.

Oferenti za prevzemanje tobačnih zalog morajo svoje po-
nudbe, ki se tičejo zalog v Sloveniji, vložiti
do 20. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni tobačne
tovarne v Ljubljani.

Zaloge se bodo podelile onemu ponudniku, ki se obveže,
da bo za ves pogodbeni čas vršil prodajo z najnižjim procentom
(provizijo) preko onega fiksnega procenta, ki se daje trafikantom.
Trafikantski fiksni procent od prodaje je določen za dobo seda-
njega zakupa kakor doslej s 6%.

Kavcija, ki ostane v shrambi pri pokr. monopolski direkciji
za ves čas pogodbenega razmerja, se vložijo pri
blagajni tobačne tovarne v Ljubljani najkasneje 19. oktobra.
Visokost kavcije znaša 5%, celotne prodaje v letu 1920 in sicer
dotične zaloge, za katero se stavi ponudba.

Kavcija se mora vložiti v gotovem novcu ali v državnih in
od države garantovanih vrednostnih papirjih.

Glasom »uslovov« je donasala prodaja fabrikatov v letu 1920

v posameznih založnih rajonih Slovenije sledeče svote v dinarski

valuti:

Za prod. rajon	Ljubljana	din.	10,121.559—
"	Kamnik	"	949.305—
"	Logatec	"	625.000—
"	Litija	"	893.796—
"	Krško	"	430.915—
"	Slovenj Gradec	"	550.556—
"	Radeče	"	330.473—
"	Konjice	"	369.317—
"	Brežice	"	739.194—
"	Smlednik	"	310.702—
"	Višnja Gora	"	264.359—
"	Vrhnika	"	1.049.097—
"	Zagorje	"	507.438—
"	Velike Lašče	"	330.433—
"	Laško	"	3,890.423—
"	Marberg	"	590.168—
"	Prevalje	"	526.814—
"	Rogatec	"	777.810—
"	Sevnica	"	464.302—
"	Slov. Bistrica	"	588.815—
"	Murska Sobota	"	618.724—
"	Dolnja Lendava	"	471.242—
"	Kranj sa podvelikoprodajama	"	
"	Kropa i Tržič	"	1,117.232—
"	Radovljica sa podvelikoprodajama	"	
"	Bistrica i Kranjska Gora	"	2,116.367—
"	Kočevje sa podvelikoprodajama	"	
"	Banjaluka i Pregrad	"	685.554—
"	Cerknica sa podvelikoprodajama	"	
"	Lož i Novavas	"	682.954—
"	Novo Mesto sa podvelikoprodajama	"	
"	Cernomelj, Metlika i Kostanjevica	"	2,703.235—
"	Celje sa podvelikoprodajom Mozirje	"	2,704.724—
"	Lukovica sa podvelikoprodajom Moravče	"	314.311—
"	Maribor sa podvelikoprodajom Sv. Lenart	"	4,407.136—
"	Pluj sa podvelikoprodajom Ormož	"	2,632.305—
"	Ribnica sa podvelikoprodajom Travnik	"	480.726—
"	Škofja Loka sa podvelikoprodajama	"	
"	Sestranskavas i Železniki	"	638.333—
"	Trebnje sa podvelikoprodajama	"	
"	Mokronog i Žuženperk	"	1,126.659—
"	Radgona sa podvelikoprodajom Ljutomer	"	951.224—
"	Šmarje pri Jelšah sa podvelikoprodajom Kozje	"	968.727—